RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Zaaknummer :	Z/24/131633
Documentnummer:	D/24/158173
Inlichtingen:	Joyce op ‘t Veld
Team:	Bestuurszaken, Strategie en Control
Portefeuillehouder:	Portefeuillehouder Cretskens
Onderwerp:	Meicirculaire 2024
Bijlage:	1. Gemeentefonds Meicirculaire 2024, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

Door het ministerie van BZK is op 27 mei 2024 de Meicirculaire 2024 gepubliceerd. In deze circulaire vindt de (financiële) verwerking plaats van de mutaties uit de Voorjaarsnota 2024. Deze circulaire geeft een (financieel) beeld van het lopende jaar 2024 en een meerjarige (2025-2029) financiële doorkijk van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

In de Kadernota 2025 is (in deel B Financiële uitgangspositie) al melding gemaakt van het totale budgettaire effect van de Meicirculaire 2024. In deze Raadsinformatiebrief volgt een nadere uiteenzetting.

De Meicirculaire 2024 bevat informatie over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2024, een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2029 en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026.

De belangrijkste informatie op een rij:

Accressen
Accres is vrij vertaald ‘groei’ en hangt samen met de ontwikkeling van het BBP, autonome ontwikkelingen en (nieuwe) taken en verantwoordelijkheden voor gemeenten.
Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging(LPO) en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres.
In de meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 al is ingevoerd. Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp.

Incidentele compensatie
De hierboven genoemde omzetting naar de bbp-systematiek zou eerst vanaf 2027 zijn, dus de impact van de vervroegde omzetting wordt financieel gecompenseerd door het Rijk. Dit betreft een incidentele (gedeeltelijke) compensatie voor het nadeel dat ontstaat door de omzetting.
In verband met het vervroegen van de gewijzigde bbp-indexatie van 2027 naar 2024 dalen het volume en LPO accres voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats, zodat uiteindelijk voor de gemeenten een positief saldo resulteert gelijk aan het bedrag van het schrappen van de oploop van de opschalingskorting (675 miljoen macroniveau).
Opschalingskorting
Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen (macroniveau) in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Dit was één van de oorzaken van het ‘financiële ravijn’

vanaf 2026. Door het schrappen van de opschalingskorting vanaf 2026 wordt er vanaf 2026 dus weer meer inkomsten ontvangen van het Rijk. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. Deze stand blijft gehandhaafd. De verdere toename tot € 975 miljoen in 2026 is geschrapt. Vanaf 2026 is er € 675 miljoen toegevoegd aan het Gemeentefonds, om daarmee de oplopende korting van € 675 miljoen ongedaan te maken. Om dit te compenseren voor het Rijk wordt dit bedrag in 2025 eenmalig onttrokken uit het Gemeentefonds door een lagere incidentele compensatie (voor 50%, zoals in het vorige punt genoemd) dan in 2024.

BTW Compensatie Fonds (BCF)
Wanneer gemeenten taken uitbesteden, betalen zij daar btw over. Om te voorkomen dat gemeenten er alleen vanwege deze kosten voor kiezen om taken niet uit te besteden maar zelf te doen is het BTW Compensatie Fonds (BCF) ingesteld. Gemeenten kunnen onder voorwaarden de betaalde btw terugvragen.
Het BTW Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2023 € 573 miljoen onder dit plafond gebleven met btw-declaraties. Omdat er sprake is van een financieel 'gesloten systeem' vloeit het bedrag onder het plafond terug in het Gemeentefonds, waardoor er extra inkomsten worden ontvangen. In de Septembercirculaire 2023 werd al een voorschot uitbetaald en nu in de Meicirculaire 2024 vind de definitieve afrekening van 2023 plaats.
Op basis van de ruimte onder het plafond van het jaar 2023 (€ 573 miljoen macroniveau, dit is € 646.000 voor Gemeente Maasgouw), mag er in de begroting 2025 een structurele stelpost opgenomen worden van € 646.000.
Er is voor gekozen om deze stelpost nu volledig op te nemen, waardoor de bedragen zoals deze onder het kopje financiën ('invloed op post onvoorzien') zijn genoemd, afwijken van de financiële foto in de kadernota.

Uitkeringsfactor
Op basis van de uitkeringsfactor worden de gelden in het gemeentefonds via maatstaven verdeeld. De omvang van het Gemeentefonds blijft voor een jaar gelijk (uitgezonderd: Integratie-uitkeringen, decentralisatie-uitkeringen en aanvullende uitkering (artikel 12)). Om te voorkomen dat iedere maatstaf wijzigt naar aanleiding van wijzigingen in landelijke aantallen, accressen, ontwikkeling in uitkeringsbasis etc. wijzigt de uitkeringsfactor in deze gevallen.
De uitkeringsfactor valt voor de jaren 2024 tot en met 2028 hoger uit, met uitzondering van het jaar 2025.

Hierboven zijn de grootste posten beschreven die van invloed zijn op alle jaren 2024 tot en met 2029. Er zijn daarnaast een aantal andere belangrijke wijzigingen op basis van de Meicirculaire 2024, waarvan ik de grootste zal opsommen hieronder. Deze hebben niet op alle jaren betrekking. Het betreffen zowel taakmutaties als integratie- of decentralisatie uitkeringen of andere mutaties.

Overigen
- Besparingsverlies Jeugd: In de Meicirculaire 2024 is opgenomen dat de geraamde extra besparing van het Rijk van € 500 miljoen (Gemeente Maasgouw € 500.000 in de begroting, budgettair neutraal) voor 2025 komt te vervallen, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. Uitgangspunt is dat het vervallen van de extra korting geen budgettair effect heeft. Het verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor Jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven. Dit wordt alleen voor het jaar 2025 nu teruggedraaid.
- Uitvoeringskosten omgevingswet, € 114.000 voor Gemeente Maasgouw, incidenteel voor 2024.
- Suppletie-uitkering bommenregeling, conform raadsvoorstel eerder dit jaar, is er € 40.675 terug ontvangen via de Meicirculaire 2024. Dit heeft voor de jaren 2024 tot en met 2029 geen invloed, want het betreft een afrekening van het jaar 2023. Van de € 40.675 dient € 24.865 doorbetaald te worden aan WML.
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden. Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (juli 2022) zijn, € 33.000 voor Gemeente Maasgouw vanaf 2024, structurele middelen voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden beschikbaar gesteld.
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming. Voor het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen is vanaf 2024 structureel jaarlijks € 33.000 voor Gemeente Maasgouw beschikbaar gesteld.
- Vrijval reservering compensatieregelingen Voogdij 18+. Dit wordt nu voor 2025 en verder overgeheveld naar de algemene uitkering. Dit betreft voor Gemeente Maasgouw voor de jaren 2025 t/m 2028 jaarlijks een inkomst van € 35.000.

- Korting OZB; door WOZ-waardering en een aanpassing van de rekentarieven wordt Maasgouw voor de jaren 2025 t/m 2028 gekort op de Maatstaf ozb (inschatting op basis van de huidige tarieven € 169.000).

Hieronder zijn diverse financiële effecten van de Meicirculaire 2024 beschreven voor de Gemeente Maasgouw. De effecten voor het jaar 2024 en de jaren van de aankomende begroting 2025- 2028 zijn hieronder in de tabel weergegeven.
Dit betreffen de mutaties tussen de Decembercirculaire 2023 en de Meicirculaire 2024. Daarnaast is zichtbaar welke inkomsten reeds 'gebonden' zijn door lasten en wat de invloed van deze Meicirculaire 2024 is in de administratie voor de 'Post Onvoorzien'.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand meicirculaire 2024	**48.251**	**48.215**	**44.361**	**44.609**	**44.609**
Mutaties meicirculaire 2024	896	1.748	2.859	2.796	2.839
Eindstand meicirculaire 2024	**49.147**	**49.963**	**47.220**	**47.405**	**47.448**
Dekking van lasten o.b.v. inkomsten Meicirculaire 2024	411	737	210	105	-80
Mutatie op de Post Onvoorzien	461	1.327	2.965	3.012	3.240
Totaal Post Onvoorzien *	**-353**	**3.128**	**2.350**	**2.788**	**2.992**

* Dit betreft de post onvoorzien zoals in de raadsvergadering van 9 juli 2024, gecorrigeerd, voor de jaren 2024 tot en met 2028, met de stelpost BCF (zoals hierboven beschreven is onder het kopje '*BTW Compensatie Fonds (BCF)*')

Toekomst
In de Meicirculaire 2024 zijn er twee belangrijke meldingen gemaakt met betrekking tot de komende jaren.

- Om in de toekomst verantwoordingslasten te beperken en bestedingsvrijheid te bevorderen wordt, naast de lopende inspanningen om de financiële verhoudingswet aan te passen, een plan uitgewerkt om te komen tot een vermindering van het aantal (nieuwe) specifieke uitkeringen.
- Afgesproken is dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van de) Wmo 2015 niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht (die aansluit bij de raming die het CPB doet in het kader van het houdbaarheidsonderzoek) en daardoor ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Het streven is dat er met ingang van 2026 nadere afspraken zijn.

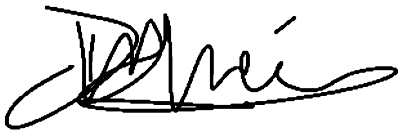
Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris,

C.M. Keersmaekers

De burgemeester,

D.W.J. Schneider